

Afgekocht reisrecht en incheckplicht OV Chipkaart

Indien de reiziger met het openbaar vervoer wil reizen, ontstaat er tussen de reiziger en de vervoerder een overeenkomst van binnenlands personenvervoer waarbij de vervoerder zich tegenover de de passagier verbindt deze volgens een dienstregeling te vervoeren (art. 8:100 BW). De reiziger heeft een betalingsplicht en de vervoerder heeft een vervoersplicht, wat een resultaatsverbintenis is. (vgl. Lankhorst, T&C BW, art.8:100BW, aant.2; HR 26-02-1971,NJ 1971/270 RET/Weduwe Ivens). Door betaling van de prijs voor het vervoer, door aankoop van een abonnement, heeft de reiziger aan zijn/haar verplichting voldaan en de vervoerder is verplicht de reiziger op grond van deze betaling te vervoeren over het traject waarvoor is betaald.

Op grond van art. 44 Besluit personenvervoer 2000 is een reiziger voor het vervoer een vervoerprijs verschuldigd overeenkomstig het daarvoor geldende tarief. Art. 47 Besluit personenvervoer 2000 geeft aan wanneer de reiziger verplicht is te zijn voorzien van een elektronisch vervoerbewijs. In lid 2 van artikel 47 wordt aangegeven wanneer een elektronisch vervoerbewijs geldig is. Hiervoor is van belang dat de reismogelijkheden van het elektronisch vervoerbewijs toereikend zijn voor de te maken reis en het vertrekpunt elektronisch is geregistreerd (art. 47 lid 2 b). Art. 48 van dit Besluit geeft vervolgens aan dat de reiziger een boete verschuldigd is, indien hij niet aan de verplichting uit art. 47 voldoet.

Naast het betalen van de prijs voor het vervoer, krijgt de reiziger door het verplicht inchecken nog een verplichting erbij, namelijk het inchecken. Uit art. 47 lid 2 b Besluit Personenvervoer 2000 kan worden opgemaakt dat het inchecken nodig is om te bepalen of het elektronisch vervoerbewijs toereikend is voor de te maken reis en het vertrekpunt elektronisch te registreren. Indien er geen vervoerbewijs met een afgekocht reisrecht voor een bepaald domein is gekocht door de reiziger, dient door middel van het elektronisch registreren van het vertrekpunt bepaald te worden of het elektronisch vervoerbewijs toereikend is voor de te maken reis. Echter in het geval van een abonnement met een afgekocht reisrecht voor een bepaald domein is altijd voldaan aan het vereiste dat het elektronisch vervoerbewijs toereikend is zijn voor de te maken reis (art. 47 lid 2b Besluit Personenvervoer 2000). De vraag is of het daarnaast noodzakelijk is om het vertrekpunt elektronisch te registreren. De abbonementhouder heeft namelijk al betaald voor het vervoer binnen dat bepaalde domein. Hierdoor is het vervoerbewijs altijd toereikend voor de te maken reis en is het dus onnodig om door in te checken het vertrekpunt te registreren.

Een beding in de algemene voorwaarden van de vervoerders, waarin de verplichting tot inchecken met een elektronisch vervoerbewijs is onredelijk bezwarend voor abbonementhouders (art. 6:233) en dus vernietigbaar. Een dergelijke verplichting is ook in strijd met de redelijkheid en billijkheid, nu de reiziger aan zijn hoofdverplichting tot het betalen van een prijs voor het vervoer heeft voldaan. De vervoerder lijdt ook geen schade indien de abbonementhouder niet incheckt, want er is al betaald voor de reis en het is ook duidelijk dat zijn vervoerbewijs toereikend is voor de te maken reis. Een boete is een sanctie die wordt opgelegd aan een reiziger die niet betaald heeft voor de reis. Op grond van het Besluit Personenvervoer 2000 kan een reiziger een boete opgelegd krijgen indien het vertrekpunt van de reiziger niet elektronisch is geregistreerd. Het is onredelijk een abbonementhouder te beboeten indien deze niet heeft ingecheckt, want zijn vervoerdocument is te allen tijde toereikend voor de maken reis en het registreren van het vertrekpunt is daardoor niet nodig en onredelijk bezwarend.